

Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2009:13) om förordnande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit;

Detta dokument har sammanställts i informationssyfte. Kontrollera därför alltid texten mot den tryckta versionen av föreskriften. Denna version innehåller ändringar t.o.m. LVFS 2011:14. För uppgift om ikraftträdande- och inaktuella övergångsbestämmelser och samtliga fotnoter; se respektive föreskrift.

Avdelning I Inledande bestämmelser

1 kap. Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid förordnande och utlämnande från förskrivare och vid utlämnande från öppenvårdsapotek av läkemedel som omfattas av 2 kap. 1 § lagen (2009:366) om handel med läkemedel samt även andra läkemedel, när de förordnas.

Föreskrifterna ska också tillämpas vid förordnande av teknisk sprit av förskrivare och vid utlämnande av teknisk sprit från öppenvårdsapotek.

Vad som föreskrivs om läkemedel gäller också varor och varugrupper som avses i 3 § läkemedelslagen (1992:859). (LVFS 2011:14)

1 a § Bestämmelserna om narkotiska läkemedel i 3 kap. 22 §, 4 kap. 2, 4 och 6 §§, 5 kap. 22 och 27 §§ samt 7 kap. 1 § ska inte gälla för narkotiska beredningar upptagna i bilagan till Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:9) om kontroll av narkotika. (LVFS 2011:14, regleringen avseende 4 kap. 4 § andra stycket träder i kraft den 1 maj 2012)

2 § Bestämmelser om utlämnande av läkemedel i samband med kliniska läkemedelsprövningar finns i Läkemedelsverkets föreskrifter och allmänna råd (LVFS 1996:17) om klinisk läkemedelsprövning¹ samt i Läkemedelsverkets föreskrifter och allmänna råd (LVFS 2003:6) om klinisk prövning av läkemedel för humant bruk.

Ytterligare bestämmelser om förordnande och utlämnande av licensläkemedel finns i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2008:1) om tillstånd till försäljning av icke godkänt läkemedel (licensföreskrifter).

3 § De termer och begrepp som används i läkemedelslagen (1992:859) och lagen (2009:366) om handel med läkemedel har samma betydelse i dessa föreskrifter.

I dessa föreskrifter används dessutom följande termer och begrepp med nedan angiven betydelse.

Bruksfärdigt läkemedel läkemedel som är färdigt för användning.

Dosrecept recept som används vid förskrivning av läkemedel till patient som får dosdispenserade läkemedel.

EES Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Elektroniskt recept ett recept i elektronisk form som tillkommit antingen genom elektronisk förskrivning eller genom att uppgifter från en receptblankett har förts över till ett elektroniskt format.

Elektronisk förskrivning utfärdande av recept som överförs elektroniskt.

Elektronisk rekvisition rekvisition som överförs elektroniskt.

Expedition färdigställande och utlämnande av läkemedel och teknisk sprit som förordnats.

Farmaceut den som är behörig att utöva yrke som apotekare eller receptarie enligt 4 kap 4 § patientsäkerhetslagen (2010:659). (LVFS 2011:14)

---

¹ Se även Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2004:9) om giltighet av viss författning på läkemedelsområdet.

Färdigställande författningsmässig, farmakologisk samt teknisk kontroll av läkemedel och teknisk sprit inför utlämnande från öppenvårdsapotek.

Förordna utfärda recept eller rekvisition avseende läkemedel eller teknisk sprit.

Förordnande recept (förskrivning) eller rekvisition (beställning) avseende läkemedel eller teknisk sprit.

Förskrivning utfärdande av recept.

Förskrivare den som är behörig att förordna läkemedel eller teknisk sprit. (LVFS 2011:14)

Jourdos läkemedel som vid behandlingstillfället lämnas ut i mindre antal doser för att täcka patientens eller djurets behov till dess läkemedlet kan expedieras från öppenvårdsapotek.

Läkemedel till djur får lämnas ut vid behandlingstillfället även för en begränsad behandlingsperiod med hänsyn till ändamålet med behandlingen samt till djurägarens möjlighet att erhålla läkemedlet från öppenvårdsapotek.

Narkotiskt läkemedel läkemedel som innehåller narkotika enligt Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika. (LVFS 2011:14)

Originalförpackning den läkemedelsförpackning som förpackats av tillverkaren eller innehavaren av godkännandet för försäljning av läkemedlet.

Recept förskrivning av läkemedel eller teknisk sprit för enskild användare.

Receptbelagt läkemedel läkemedel som lämnas ut från öppenvårdsapotek endast mot recept eller rekvisition.

Rekvisition beställning av läkemedel eller teknisk sprit från öppenvårdsapotek.

Signum personlig signatur som anges för hand eller i elektronisk form som garanterar spårbarhet och identifikation av den personal som deltar i handhavandet av ett förordnande.

Startförpackning den minsta förpackning som godkänts för visst läkemedel och som avser högst en månads förbrukning. Med startförpackning avses inte insättningsförpackning eller titreringsförpackning.

Särskilda läkemedel läkemedel som anges i bilaga 8 till dessa föreskrifter.

Teknisk sprit sådan vara som avses i 1 kap. 4 § alkohollagen (2010:1622). (LVFS 2011:14)

Telefaxrecept recept som överförs till öppenvårdsapotek via telefax.

Telefaxrekvisition rekvisition som överförs till öppenvårdsapotek via telefax.

Telefonrecept recept som överförs till öppenvårdsapotek via telefon.

Telefonrekvisition rekvisition som överförs till öppenvårdsapotek via telefon.

Avdelning II Förordnande m.m. av läkemedel och teknisk sprit

2 kap. Förordnande av läkemedel och teknisk sprit och förskrivares utlämnande

1 § Följande läkemedel måste förordnas för att få lämnas ut från öppenvårdsapotek:

1. Receptbelagda läkemedel.

2. Läkemedel som inte är godkända för försäljning såsom licensläkemedel och extemporeläkemedel med undantag av

a) extemporeläkemedel för utvärtes bruk som endast innehåller sådana aktiva beståndsdelar som inte står i strid med Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2007:4) om förbud och begränsningar för vissa ämnen att ingå i kosmetiska eller hygieniska produkter samt

b) lagerberedningar som erhållit rikslicens som receptfria läkemedel.

2 § Upphävd. (LVFS 2011:14)

Behörighet att förordna läkemedel och teknisk sprit

Läkare

3 § Läkare som har legitimation eller den som har särskilt förordnande att utöva yrket² är behörig att förordna läkemedel för behandling av människa.

Den som avses i första stycket får även förordna teknisk sprit. Om avsikten med förordnandet är behandling får behandlingen endast avse människa.

För den som inte har legitimation gäller behörigheten endast läkemedel och teknisk sprit som omfattas av det särskilda förordnandet.

4 § Särskilda bestämmelser om behörighet för läkare att förordna vissa läkemedel finns i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 1992:4) om förordnande av viss farmaceutisk specialitet, Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2002:7) om förordnande av narkotikaklassade läkemedel för behandling av ADHD hos barn och ungdom samt i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2004:15) om förordnande och utlämnande av narkotikaklassade läkemedel för behandling av opiatberoende.

Veterinärer

5 § Veterinär som har legitimation eller den som har annan behörighet att utöva yrket³ är behörig att förordna läkemedel för behandling av djur.

Den som avses i första stycket får även förordna teknisk sprit. Om avsikten med förordnandet är behandling får behandlingen endast avse djur.

För den som inte har legitimation gäller rätten att förordna endast läkemedel och teknisk sprit som omfattas av den erhållna behörigheten att utöva veterinäryrket.

Tandläkare

6 § Tandläkare som har legitimation eller den som har särskilt förordnande att utöva yrket⁴ är behörig att förordna läkemedel för behandling av människa enligt vad som anges i 7 och 8 §§.

Den som avses i första stycket får även förordna teknisk sprit. Om avsikten med förordnandet är behandling får behandlingen endast avse människa.

För den som inte har legitimation gäller behörigheten endast läkemedel och teknisk sprit som omfattas av det särskilda förordnandet.

7 § Tandläkare får förskriva följande receptbelagda läkemedel till människa:

1. Läkemedel som ska appliceras lokalt i munhålan och på angränsande vävnader.
2. Läkemedel för behandling och förebyggande behandling av sjukdomar i eller på tänderna eller på angränsande vävnader.

Förskrivningsrätten enligt första stycket 1 och 2 omfattar de läkemedel som framgår av bilaga 1 till dessa föreskrifter. Receptbelagda läkemedel som ska appliceras lokalt i munhålan och på angränsande vävnader får förskrivas med upprepade utlämnanden (itereringar).

Tandläkare får förskriva receptfria läkemedel till människa på odontologiska indikationer.

Recept på receptfria läkemedel får förskrivas med upprepade utlämnanden (itereringar).

Tandläkare med specialistkompetens i oral kirurgi (käkkirurgi) får förskriva läkemedel till människa i den omfattning som krävs för diagnostik och behandling av sjukdomar, skador och defekter i käkar och munhåla samt omgivande vävnader. Recept på dessa läkemedel får förskrivas med upprepade utlämnanden (itereringar). (LVFS 2011:14)

8 § Tandläkare får till sin praktik rekvirera läkemedel i den omfattning som behövs för den

² Se 3 kap. 4 § patientsäkerhetslagen (2010:659).

³ Se 3 kap. 3 § lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

⁴ Se 3 kap. 4 § patientsäkerhetslagen (2010:659).

odontologiska yrkesutövningen med den begränsning för opioidanalgetika som anges i bilaga 1 till dessa föreskrifter.

Medel för framkallande av narkos får användas endast efter särskilt medgivande av Socialstyrelsen.

Tandhygienister

9 § Legitimerad tandhygienist är behörig att förordna läkemedel på odontologiska indikationer för behandling av människa enligt bilaga 2 till dessa föreskrifter.

Lokalanestetika och denaturerad teknisk sprit får endast rekvireras till egen praktik. Denaturerad teknisk sprit kan rekvireras förutom för utvärtes bruk även för desinfektion av instrument eller för laboratorieändamål i förskrivarens yrkesutövning.

Barnmorskor

10 § Barnmorska som uppfyller av Socialstyrelsen fastställda krav på utbildning och övriga villkor⁵ är behörig att förordna vissa läkemedel till människa. Behörigheten är begränsad till de läkemedel som framgår av bilaga 3 till dessa föreskrifter. (LVFS 2011:14)

Sjuksköterskor

11 § Bestämmelser om sjuksköterskors behörighet att förordna läkemedel och teknisk sprit finns i Socialstyrelsens föreskrifter.⁶

Utlämnande av läkemedel från behöriga förskrivare

Utlämnande av jourdos

12 § Förskrivare får endast lämna ut jourdos av sådana läkemedel som omfattas av rätten att förordna läkemedel.

Tandläkare och tandhygienist får även, som profylax mot karies, lämna ut godkända läkemedel som innehåller natriumfluorid i läkemedelsformerna tabletter, tuggummi eller sugtabletter.

Läkemedelsprov får inte lämnas ut.

13 § Utlämnande av jourdos från förskrivare eller profylax från tandläkare eller tandhygienist får endast ske i samband med behandling och får inte äga rum i form av detaljhandel.

Vid jourbehandling av ett flertal djur vid samma behandlingstillfälle får dock ersättning för direkta läkemedelskostnader tas ut i enlighet med Statens Jordbruksverks föreskrifter.

Annat utlämnande

14 § Vid behandling av sjukdom som anges i bilaga 1 till smittskyddslagen (2004:168) får läkare lämna ut den mängd antibiotika som behövs för behandlingen. Läkare får också, i behandlingens inledningsskede av sjukdom som anges i bilaga 1 till smittskyddslagen, lämna ut den mängd läkemedel som behövs för att påbörja behandlingen. Vid en pandemi får den mängd läkemedel som behövs för hela behandlingen lämnas ut. (LVFS 2011:14)

Information vid förskrivning och utlämnande av läkemedel

15 § Förskrivaren ska vid utlämnandet lämna de anvisningar som är nödvändiga för att patienten respektive djurägaren ska kunna använda läkemedlet på rätt sätt.

Vid förskrivning och utlämnande av läkemedel som kan påverka reaktionsförmågan och därmed förmågan att uppträda som trafikant eller utföra riskfyllt eller precisionskrävande arbete ska förskrivaren särskilt upplysa patienten om detta.

⁵ Se Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1996:21) om rätt för barnmorskor att förskriva läkemedel i födelsekontrollerande syfte.

⁶ Se Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2000:1) om läkemedelshandling i hälso- och sjukvården samt Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2001:16) om kompetenskrav för sjuksköterskor vid förskrivning av läkemedel.

Vid förskrivning av licensläkemedel, extemporeläkemedel och lagerberedning ska förskrivaren särskilt beakta patientens behov av information.⁷

Avdelning III Recept och rekvisitioner

3 kap. Recept

1 § Läkemedel och teknisk sprit ska, om inte annat anges, förskrivas på av Läkemedelsverket fastställda blanketter enligt följande:

1. *Recept* (bilaga 4) används vid förskrivning av läkemedel och teknisk sprit till människa med undantag av läkemedel som klassats som särskilda läkemedel.
2. *Recept för särskilda läkemedel* (bilaga 7) används vid förskrivning av läkemedel till människa som klassats som särskilda läkemedel i enlighet med vad som anges i bilaga 8 till dessa föreskrifter.
3. *Recept för djur* (bilaga 10) används vid förskrivning av läkemedel, särskilda läkemedel och teknisk sprit för behandling av djur.
4. *Dosrecept* (bilaga 9) används vid förskrivning av läkemedel, särskilda läkemedel och teknisk sprit till patient som får dosdispenserade läkemedel.

2 § Läkemedel och teknisk sprit får under vissa förutsättningar även förskrivas elektroniskt eller via telefon. Vid sådan förskrivning behöver blanketter som anges i 1 § inte användas. De uppgifter som ska anges på blanketterna ska i stället lämnas på tillämpligt sätt.

Om förskrivning görs via telefon ska den som mottar förskrivningen på öppenvårdsapoteket anteckna uppgifterna på blanketten för *telefonrecept* (bilaga 6) eller lägga in uppgifterna direkt i öppenvårdsapotekets datasystem.

Om öppenvårdsapoteket skriver ut ett elektroniskt recept ska blanketten för *utskrift av elektroniskt recept* användas (bilaga 5).

Receptuppgifter

3 § Recept ska fyllas i fullständigt och så tydligt att risk för feltolkning undviks. Svenska uttryck för sjukdomar och symptom m.m. ska eftersträvas. Förkortningar ska undvikas. Vid ifyllande för hand får inte blyerts eller annan lättutplånlig skrift användas.

Anvisningar beträffande dosering, användning, ändamål och behandlingstid ska lämnas på receptet så att patienten respektive djurägaren kan använda läkemedlet på rätt sätt.

Vid förskrivning av läkemedel till djur ska även djurslag och djurets identitet uppges på receptet.

3 a § I de undantagsfall receptet inte ska återlämnas till patienten utan förvaras på särskilt angivet öppenvårdsapotek ska anvisning om detta lämnas på receptet. (*LVFS 2011:14*).

4 § På recept till livsmedelsproducerande djur ska uppgift om karenstid för honung, mjölk, slakt och ägg lämnas. Karenstid som är noll dygn ska också anges.

5 § Om läkemedel förskrivs till människa eller djur i större dos än vad som rekommenderas som högsta dos vid aktuell indikation ska detta markeras med ordet "obs" på receptet. Maximal dygnsdos ska anges om doseringen är "vid behov".

---

⁷ Se 22 § läkemedelslagen (1992:859).

6 § Uppgift om mängd läkemedel (förpackningsstorlek) kan utelämnas på recept om den ersätts med uppgift om fast dosering eller uppgift om en klart definierad dosering och behandlingstid.

7 § Vid förskrivning av läkemedel till människa kan förskrivaren ange att en startförpackning av läkemedlet ska lämnas ut för sådana läkemedel som inte har klassats som särskilda läkemedel.

8 § Förskrivning av särskilda läkemedel ska ske med största försiktighet och förskrivaren ska särskilt iaktta följande.

1. Förpackningsstorlek ska anges, utom i de fall läkemedlet ska dosdispenseras.
2. Den styrka och mängd som förskrivas ska anges med både siffror och bokstäver. På dosrecept kan detta anges med siffror eller bokstäver om utrymme på blanketten saknas och på elektroniska recept kan styrka och mängd anges med enbart siffror.
3. Patientens eller djurägarens namn, personnummer samt, om möjligt, adress ska anges. Om personnummer inte kan uppges ska födelsedatum anges i stället.

Förskrivarkod och arbetsplatskod

9 § Förskrivare, med undantag för veterinärer, ska ange förskrivarkod för att receptet ska kunna expedieras. Förskrivarkoden ska anges med siffror eller bokstäver samt i en för öppenvårdsapoteket maskinläsbar form. Förskrivarkoden får påföras eller påklistras på receptet. (LVFS 2010:16)

10 § När arbetsplatskod anges⁸ på recept ska det göras med siffror eller bokstäver samt i en för öppenvårdsapoteket maskinläsbar form. Arbetsplatskoden får påföras eller påklistras på receptet.

11 § Vid förskrivning via telefon kan förskrivarkod och arbetsplatskod anges med enbart siffror eller bokstäver.

Förtryckta recept

12 § Ett förtryckt recept får endast uppta godkänt läkemedel eller lagerberedning som erhållit rikslicens. Annat läkemedel utöver det förtryckta får förskrivas om utrymme finns avsatt och under förutsättning att den förtryckta delen inte har strukits över. Förtryckt fast dosering är tillåten.

Uppgifter om förskrivaren såsom förskrivarkod, arbetsplatskod, namn och adress, får förtryckas. Förtrycks förskrivarkod och arbetsplatskod ska koderna anges med siffror eller bokstäver samt i en för öppenvårdsapoteket maskinläsbar form.

Förtryckta alternativ vad gäller styrkor, läkemedelsformer och doseringar får inte användas. Stämpel eller motsvarande får inte användas för påförande av läkemedelsuppgifter.

13 § Recept för särskilda läkemedel får endast förtryckas med arbetsplatskod, förskrivarkod samt andra uppgifter om förskrivaren.

Upprepade utlämnanden (iterering)

14 § Förskrivare kan ange att ett visst läkemedel får lämnas ut flera gånger på samma recept, upprepade utlämnanden.⁹ Förskrivaren kan ange på receptet hur lång tid som ska ha förflutit innan receptet får expedieras på nytt.

⁸ Jfr. 6 § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.

⁹ Se 2 kap. 7 § angående tandläkares rätt att förskriva recept med upprepade utlämnanden samt 3 kap. 26 § andra stycket angående telefon-, telefax och dosrecept.

För särskilda läkemedel anges i bilaga 8 vilka av dessa läkemedel som får lämnas ut mer än en gång på samma recept. Om det framgår av receptet att det ska förvaras på särskilt angivet öppenvårdsapotek får narkotiska läkemedel enligt förteckningarna II och III i bilaga 8 lämnas ut mer än en gång på samma recept. (LVFS 2011:14)

Recept avseende teknisk sprit får inte förskrivas med upprepade utlämnanden. Detta gäller även recept avseende läkemedel för inblandning i foder och läkemedel för djur med östrogen-, androgen- eller gestagen verkan.

Spärrande av receptutrymme

15 § Utrymme på recept för ytterligare förskrivning, som inte används, ska spärras genom överstrykning eller motsvarande.

Ändring på recept

16 § Om förskrivaren gör ändringar på receptet ska ändringen bekräftas med förskrivarens signum och datum.

Elektroniska recept

17 § /Upphör att gälla den 1 maj 2012/ Vid elektronisk förskrivning av läkemedel eller teknisk sprit ska det säkerställas att överföringen av uppgifter sker på ett säkert och korrekt sätt. Elektronisk förskrivning får endast ske om det finns ett skriftligt avtal som reglerar hur överföringen ska ske. Finns inte sådan överenskommelse får receptet inte expedieras.

Vid elektronisk förskrivning av läkemedel eller teknisk sprit för behandling av människa ska det elektroniska receptet överföras till Apotekens Service AB.

Elektroniska recept

17 § /Träder i kraft den 1 maj 2012/ Vid elektronisk förskrivning av läkemedel eller teknisk sprit ska det säkerställas att överföringen av uppgifter sker på ett säkert och korrekt sätt. Elektronisk förskrivning får endast ske om det finns ett skriftligt avtal som reglerar hur överföringen ska ske. Finns inte sådan överenskommelse får receptet inte expedieras.

Vid elektronisk förskrivning av läkemedel eller teknisk sprit ska det elektroniska receptet överföras till Apotekens Service AB. (LVFS 2011:14)

18 § I patientdatalagen (2008:355), personuppgiftslagen (1998:204) och apoteksdatalagen (2009: 367) finns bestämmelser om vårdgivares och öppenvårdsapoteks behandling av personuppgifter.

19 § Om en patient begär det ska öppenvårdsapoteket genom utskrift föra över receptuppgifterna från det elektroniska receptet till en receptblankett, enligt bilaga 5. Tidigare utlämnanden och vidtagna ändringar i förskrivningen ska framgå på det utskrivna receptet.

Den som skriver ut receptet ska kontrollera att utskriften stämmer överens med det elektroniska receptet. Det utskrivna receptet utgör herefter det recept som ska ligga till grund för expedition på apotek. Det elektroniska receptet ska spärras så att ytterligare expeditioner inte kan genomföras.

Det som anges i första och andra stycket gäller inte för dosrecept.

20 § Om en patient begär det ska öppenvårdsapoteket föra över receptuppgifterna från en receptblankett till elektronisk form. Tidigare utlämnanden och vidtagna ändringar i förskrivningen ska framgå av det elektroniska receptet. Överföringen ska göras med stor noggrannhet. Överförda uppgifter ska kontrolleras av farmaceut. Uppgift om vem som har

gjort överföringen, ansvarig farmaceut, öppenvårdsapotekets namn och datum för överföringen ska dokumenteras på receptblanketten och i det elektroniska receptet.

Receptblanketten vars uppgifter överförs till elektronisk form ska arkiveras av öppenvårdsapoteket i minst tre år.

Det som anges i första och andra stycket gäller inte för telefonrecept och telefaxrecept.

Recept via telefon eller telefax

Telefonrecept

21 § Förskrivning via telefon får endast göras undantagsvis. När recept avseende läkemedel eller teknisk sprit rings in till öppenvårdsapotek ska följande iakttas.

1. Endast farmaceut får ta emot recept via telefon.
2. Förskrivaren ska diktera receptet så klart och tydligt att den farmaceut som tar emot förskrivningen på öppenvårdsapoteket utan svårighet kan motta uppgifterna och anteckna dessa. De mottagna uppgifterna ska antecknas i enlighet med vad som anges i 2 § andra stycket.
3. Farmaceuten ska repetera sina anteckningar och förskrivaren ska bekräfta att uppgifterna är rätt uppfattade.

Farmaceuten ska säkerställa förskrivarens behörighet och bekräfta telefonreceptets giltighet med sitt signum. Det ska även säkerställas att det är den behöriga förskrivaren som ringer in förskrivningen.

Telefonrecept kan även användas vid förskrivning av förbrukningsartiklar och livsmedel.

Telefonrecept får endast expedieras av det öppenvårdsapotek som mottagit receptet. (LVFS 2011:14)

22 § Vid förskrivning av särskilda läkemedel får telefonrecept endast användas undantagsvis, i brådskande fall. För narkotika i förteckning II – IV i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika får vid varje tillfälle följande mängder läkemedel förskrivas:

1. Narkotika i förteckning II och III; fem avdelade doser i form av pulver, tabletter, kapslar, rektioler, depåplåster eller suppositorier.
1. Narkotika i förteckning IV eller V; minsta förpackning, dock högst 30 avdelade doser.

Patientens personnummer ska anges och om möjligt även adress. Om personnummer inte kan uppges ska födelsedatum anges i stället.

Dessa begränsningar gäller inte för dosrecept, i de fall originalet förvaras på öppenvårdsapoteket i fråga och förskrivningar eller ändringar i förskrivningar antecknas av mottagande farmaceut och bekräftas med signum. (LVFS 2011:14)

Telefaxrecept

23 § Överföring av recept via telefax får endast ske om det finns en skriftlig överenskommelse mellan förskrivaren eller sjukvårdshuvudmannen och de berörda öppenvårdsapoteken. Motsvarande bestämmelser gäller veterinärmedicinsk verksamhet. Överenskommelsen ska omfatta krav på en säker och korrekt överföring av uppgifter från förskrivaren till öppenvårdsapoteket. Uppfylls inte dessa krav ska receptet inte expedieras.

Muntlig överenskommelse mellan en förskrivare och ett öppenvårdsapotek kan undantagsvis medges i brådskande fall.

24 § Tillämplig receptblankett ska användas vid telefaxöverföring och märkas med ordet ”Telefax” eller ”Fax” och namnet på det mottagande öppenvårdsapoteket. Originalhandlingen märkt ”Telefax” eller ”Fax” är inte giltig för utlämnande av läkemedel eller teknisk sprit.

25 § Vid överföring av recept avseende särskilda läkemedel via telefax ska det mottagande öppenvårdsapoteket kontakta förskrivaren via telefon eller på annat sätt bekräfta att receptet är utfärdat av en behörig förskrivare. (LVFS 2011:14)

Recepts giltighetstid

26 § Ett recept gäller under ett år från den dag det utfärdas om inte förskrivaren anger kortare giltighetstid. Kortare giltighetstid kan anges för det första utlämnandet. För övriga utlämnanden är giltighetstiden ett år.

Telefonrecept och telefaxrecept gäller för ett utlämnande inom en månad från den dag det utfärdas om inte förskrivaren anger kortare giltighetstid. Dosrecept som överförs via telefax får avse flera utlämnanden under ett år, om inte förskrivaren anger kortare tid.

Läkemedel för inblandning i foder

27 § Recept avseende läkemedel för inblandning i foder får inte ha en giltighetstid som överstiger tre månader och får avse högst den mängd som ska förbrukas under tre månader.

4 kap. Rekvisitioner

1 § Rekvisition av läkemedel och teknisk sprit till hälso- och sjukvården eller till veterinärmedicinsk verksamhet från öppenvårdsapotek ska göras skriftligen om inte annat anges. Öppenvårdsapoteket ska säkerställa att läkemedel och teknisk sprit endast beställs av och lämnas ut till den som är behörig att rekvirera och motta sådana produkter.¹⁰

Om inte annat anges i dessa föreskrifter får endast den som är behörig förskrivare enligt 2 kap. rekvirera läkemedel och teknisk sprit. Av rekvisitionen ska det tydligt framgå vad som beställs och vem som ansvarar för rekvisitionen. Om rekvisitionen avser läkemedel för namngiven patient ska uppgifter som behövs för märkning enligt 5 kap. 11 § framgå. (LVFS 2011:14)

2 § Rekvisition avseende läkemedel som innehåller narkotika i förteckning II och III i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika får inte uppta annat läkemedel. Denna begränsning gäller inte för elektroniska rekvisitioner. (LVFS 2011:14)

Elektroniska rekvisitioner

3 § Läkemedel och teknisk sprit får rekvireras elektroniskt om det finns ett skriftligt avtal om överföring av elektroniska rekvisitioner mellan beställaren och berörda öppenvårdsapotek.

Det ska säkerställas att samtliga uppgifter som behövs vid elektronisk rekvisition överförs på ett säkert och korrekt sätt. Kan dessa krav inte uppfyllas får rekvisitionen inte expedieras.

Rekvisition via telefon eller telefax

Telefonrekvisition

4 § /Upphör att gälla den 1 maj 2012/ Läkemedel och teknisk sprit till hälso- och sjukvården eller till veterinärmedicinsk verksamhet kan undantagsvis, i brådskande fall, rekvireras via telefon.

Telefonrekvisition

4 § /Träder i kraft den 1 maj 2012/ Läkemedel och teknisk sprit till hälso- och sjukvården eller till veterinärmedicinsk verksamhet kan undantagsvis, i brådskande fall, rekvireras via telefon.

Läkemedel som innehåller narkotika får inte rekvireras via telefon. (LVFS 2011:14)

---

¹⁰ Se 11 och 12 §§ angående rekvisition utfärdad av annan än behörig förskrivare.

5 § Endast farmaceut får ta emot rekvisition via telefon. De mottagna uppgifterna ska nedtecknas på lämpligt sätt och bekräftas med signum. Det ska säkerställas att det är den behöriga förskrivaren som ringer in rekvisitionen.

6 § /Upphör att gälla den 1 maj 2012/ För narkotika i förteckning II – IV i Läke-medelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika får vid varje tillfälle följande mängder läkemedel rekvireras:

1. Narkotika i förteckning II och III; fem avdelade doser i form av pulver, tabletter, kapslar, rektio-ler, depåplåster eller suppositorier.
2. Narkotika i förteckning IV eller V; minsta förpackning, dock högst 30 avdelade doser..(LVFS 2011:14)

Telefaxrekvisition

7 § Överföring av rekvisition via telefax får endast ske om det finns en skriftlig överenskommelse mellan beställaren och berörda öppenvårdsapotek. Överenskommelsen ska omfatta krav på en säker och korrekt överföring av uppgifter. Uppfylls inte dessa krav ska rekvisitionen inte expedieras.

Muntlig överenskommelse mellan en förskrivare och ett öppenvårdsapotek kan undantagsvis medges i brådskande fall.

8 § Vid telefaxöverföring ska rekvisitionsblanketten märkas med ordet ”Telefax” eller ”Fax” och namnet på det mottagande öppenvårdsapoteket. Originalhandlingen märkt ”Telefax” eller ”Fax” är inte giltig för utlämnande av läkemedel eller teknisk sprit.

9 § Vid överföring av rekvisition avseende särskilda läkemedel via telefax ska det mottagande öppenvårdsapoteket kontakta beställaren via telefon eller på annat sätt bekräfta att rekvisitionen är utfärdad av en behörig förskrivare. (LVFS 2011:14)

Ändring på rekvisition

10 § Om förskrivaren gör ändringar på rekvisitionen ska ändringen bekräftas med förskrivarens signum och datum.

Rekvisition utfärdad av annan än behörig förskrivare

11 § Receptbelagt läkemedel får rekvireras av annan än behörig förskrivare enligt följande¹¹:

1. Föreståndare för vetenskaplig institution eller motsvarande vid universitet eller högskola eller för sådant undersökningslaboratorium, forskningsinstitut eller dylikt, som ägs eller åtnjuter understöd av staten eller kommun, om läkemedlet ska användas för annat ändamål än sjukvård.
2. Sakkunnig person för verksamhet som har tillverknings- eller partihandelstillstånd för läkemedel.
3. Farmaceut som tjänstgör i försvarsmaktens förband.
4. Befälhavare på fartyg, fartygets redare eller annan med delegerat ansvar som är anställd ombord på fartyget enligt de föreskrifter om sjukvård och apotek på fartyg och särskilda beslut i övrigt som Sjöfartsverket meddelar.
5. Den som yrkesmässigt utför elektriskt svetsningsarbete för behandling av ögonsmär- tor som uppkommit i samband med svetsning, s.k. svetsblänk: ögondroppar innehållande

¹¹ Angående narkotika se lagen (1992:860) om kontroll av narkotika.

0.5-1% tetrakainklorid, 0.4% oxibuprokainklorid i avdelade doser eller ögonsalva innehållande 0.5% cinkokain för ett fåtal applikationer.

12 § En rekvisition enligt 11 § ska göras skriftligt. Rekvisitionen ska innehålla uppgift om verksamhetens namn, vem som ansvarar för rekvisitionen och beträffande 11 § 1 och 2 det ändamål som läkemedlet ska användas för.

Avdelning IV Utlämnande från öppenvårdsapotek

5 kap. Expedition av recept och rekvisition

Allmänna bestämmelser

1 § På öppenvårdsapotek ska följande skriftliga instruktioner finnas:

1. Instruktion för hur recept och rekvisitioner ska mottas och expedieras.
2. Instruktion för hur recept och rekvisitioner som misstänks vara förfalskade ska hanteras.
3. Instruktion för beredning av godkänt läkemedel som inför utlämnande ska beredas på apotek.
4. Instruktion för hur spårbarhet säkerställs vid användande av signum. (LVFS 2011:14)

2 § Öppenvårdsapotek ska hantera förordnanden med hjälp av systemstöd och annan utrustning som bidrar till att hanteringen är säker och att risk för fel och förväxlingar minimeras. Vid expedition av läkemedel eller teknisk sprit ska personalen iaktta största noggrannhet.

Kontroll av förordnande

3 § Recept och rekvisitioner får expedieras från öppenvårdsapotek endast om det utfärdats av en person som är behörig förskrivare i Sverige¹², annan än behörig förskrivare enligt 4 kap. 11 § eller om receptet utfärdats skriftligen av en behörig förskrivare inom EES.¹³ Det sistnämnda gäller dock inte recept för livsmedelsproducerande djur. (LVFS 2011:14)

4 § Är ett förordnande otydligt, ofullständigt eller uppenbart oriktigt, får expedition inte ske. Förskrivaren ska kontaktas för att om möjligt få förordnandet förtydligt eller rättat.

Om en förskrivare inte är anträffbar får, i fråga om recept, ett mindre antal doser ändå lämnas ut. Finns inte jourdosförpackning eller endosförpackning får en ordinarie förpackning brytas för detta ändamål.

4 a § Om förskrivaren har angett expeditionsintervall på receptet ska den angivna tiden ha förflutit innan receptet kan expedieras på nytt. (LVFS 2011:14)

5 § Om apotekspersonal misstänker att ett förordnande är förfalskat, får expedition inte ske förrän den som anges som förskrivare bekräftat förordnandets riktighet.

6 § Det utgör expeditionshinder om patientens eller djurägarens personnummer eller födelsedatum inte har angivits vid förskrivning av särskilda läkemedel. Avsaknad av förskrivarkod på recept, med undantag för recept utfärdat av veterinär, utgör expeditionshinder. (LVFS 2010:16)

¹² Avseende alkoholhaltiga läkemedel, teknisk sprit och narkotiska läkemedel se 22 c § läkemedelslagen (1992:859) och 6 § lagen (1992:860) om kontroll av narkotika.

¹³ Se även 27 och 28 §§.

6 a § Om receptet förvaras på öppenvårdsapotek i enlighet med förskrivarens anvisning enligt 3 kap. 3 a § får läkemedlet endast expedieras från det angivna öppenvårdsapoteket. (LVFS 2011:14)

Ändring av förordnande

7 § Samtliga ändringar på förordnande som görs på öppenvårdsapotek ska göras av farmaceut och antecknas på förordnandet eller dokumenteras på annat lämpligt sätt. Det ska anges varför ändringen görs och farmaceuten ska bekräfta ändringen med signum och datum.

8 § Ändringar i recept får göras utan förskrivarens samtycke i nedan angivna fall. Ändringen får dock inte medföra att verkan av läkemedlet blir annan än den avsedda.

1. Ändring som är föranledd av antingen tekniska skäl eller föreskrift i gällande farmakopé eller i viss författning.
2. Om godkänt läkemedel förskrivits i en mängd eller dosering som inte stämmer överens med befintlig förpackningsstorlek, får annan förpackning lämnas ut som nära överensstämmer med den förpackning som förskrivits.

Förskrivet läkemedel som ingår i läkemedelsförmånerna får bytas ut i enlighet med lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.

I övriga fall ska förskrivarens samtycke inhämtas.

Beredning av läkemedel inför utlämnande

9 § Beredning av godkänt läkemedel som inför utlämnandet ska beredas enligt tillverkarens anvisning ska ske i därför avsedd del av apotekslokalen. Beredningen ska göras under farmaceuts ansvar och i enlighet med tillverkarens instruktioner. Vatten som används för sådan beredning ska lägst uppfylla kraven för renat vatten enligt gällande europafarmakopé.

Det ska upprättas dokumentation över beredningen där det även ska framgå vem som ansvarat för denna. (LVFS 2011:14)

Märkning av läkemedelsförpackningar

10 § Påförande av uppgifter på en läkemedelsförpackning ska göras på ett sätt som säkerställer att uppgifterna är läsbara under hela användningstiden.

11 § Läkemedelsförpackning som lämnas ut mot recept ska förses med följande uppgifter:

1. Patientens namn och födelsedatum eller djurägarens namn.
2. Förskrivarens anvisningar om hur läkemedlet ska användas och doseras samt vad läkemedlet ska användas för, alternativt annan instruktion från förskrivaren.
3. Förskrivarens namn.
4. Öppenvårdsapotekets namn.
5. Datum för färdigställandet och antal utlämnade förpackningar av läkemedlet.

Om läkemedel förskrivs av veterinär ska även orden "för djur" och uppgift om det djurslag som läkemedlet är avsett för anges. För livsmedelsproducerande djur ska uppgift om karenstid för honung, mjölk, slakt och ägg framgå av märkningen.

12 § Läkemedelsförpackning som lämnas ut mot rekvisition för namngiven patient ska märkas i enlighet med vad som anges i 11 §. Läkemedelsförpackning som utlämnas mot rekvisition för annat ändamål än till namngiven patient behöver endast märkas med expeditionsdatum och öppenvårdsapotekets namn.

13 § Licensläkemedel ska utöver vad som anges i 11 och 12 §§ förse med följande uppgifter:

1. Orden ”Förvaras utom syn- och räckhåll för barn” om läkemedlet inte är avsett att hanteras under överinseende av hälso- och sjukvårdspersonal eller veterinär.
2. Administreringsätt.
3. Annan teknisk anvisning som behövs, t.ex. anvisning om lämpligt förvaringssätt eller utgångsdatum.

14 § Andra läkemedel än licensläkemedel som inte är godkända för försäljning ska utöver vad som anges i 11 och 12 §§ märkas enligt Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2010:4) om tillverkning av extemporeläkemedel och Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2008:1) om tillstånd till försäljning av icke godkänt läkemedel.

Även följande uppgifter ska anges:

1. Orden ”Förvaras utom syn- och räckhåll för barn”, om läkemedlet inte är avsett att hanteras under överinseende av hälso- sjukvårdspersonal eller veterinär.
2. Administreringsätt.
3. Annan teknisk anvisning som behövs, t.ex. anvisning om lämpligt förvaringssätt eller utgångsdatum. (LVFS 2011:14)

Färdigställande och utlämnande

15 § Farmaceut ska färdigställa förordnade läkemedel och teknisk sprit för utlämnande.

16 § Läkemedel som har synliga fel eller brister eller alltför kort hållbarhet får inte lämnas ut. Med alltför kort hållbarhet avses att hållbarhetstiden inte får passeras under den förväntade användningstiden.

17 § Vid utlämnande av läkemedel och teknisk sprit ska apotekspersonalen se till att utlämnandet görs till rätt person.

18 § Godkänt läkemedel ska lämnas ut i sin originalförpackning. Förpackningen får, utan särskilt tillstånd, brytas endast för att i förekommande fall färdigställa patients doser för kortare tid samt enligt vad som anges i 4 § andra stycket.

19 § Endast bruksfärdiga läkemedel får lämnas ut från öppenvårdsapotek om det inte framgår av läkemedelsgodkännandet att patienten, djurägaren eller den som beställt läkemedlet själv ska göra detta bruksfärdigt.

Utlämnande mot recept

20 § Vid utlämnande av särskilda läkemedel mot recept ska apotekspersonalen säkerställa patientens, djurägarens eller budets identitet och bekräfta detta med signum på receptet. Om identitetskontroll inte kan göras utgör det ett expeditionshinder.

21 § Apotekspersonalen ska, genom att ge individuellt anpassad information, så långt det är möjligt förvissa sig om att patienten kan använda läkemedlet på rätt sätt. Detta gäller även information till djurägare.¹⁴

22 § För varje utlämnat läkemedel eller utlämnad teknisk sprit ska receptet förse med uppgifter om öppenvårdsapotekets namn, datum och utlämnat läkemedel eller utlämnad teknisk sprit. Den som ansvarat för färdigställandet ska bekräfta detta med sitt signum på

---

¹⁴ Se 22 § läkemedelslagen (1992:859).

läkemedelsförpackningen och receptet. Receptet ska återlämnas till patienten eller djurägaren eller behållas på öppenvårdsapoteket.

När narkotika i förteckning II eller III i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika lämnas ut mot recept i pappersformat ska receptet eller en kopia av receptet arkiveras av öppenvårdsapoteket i minst fem år.

22 a § Receptet får inte lämnas ut om förskrivaren angett att receptet ska förvaras på särskilt angivet öppenvårdsapotek. (LVFS 2011:14)

23 § En verifikation ska upprättas över varje mot recept utlämnat läkemedel eller utlämnad teknisk sprit. Verifikationen ska innehålla uppgifter enligt 1 – 3 när dessa framgår av receptet och uppgifter enligt 4 – 6 ska anges i förekommande fall. Verifikationen ska innehålla uppgifter enligt 7 och 8.

1. Patientens namn och personnummer eller om personnummer saknas födelsedatum. Vid utlämnande mot recept för djur; djurägarens namn, djurets identitet och djurslag.
2. Vad som förskrivits och de på receptet angivna anvisningarna om användning.
3. Uppgifter om förskrivaren.
4. Uppgift om att receptet avser upprepade utlämnanden.
5. I de fall annat läkemedel än det förskrivna lämnas ut; det utlämnade läkemedlet samt anvisningar om dess användning.
6. Uppgift om vidtagen identitetskontroll.
7. Den farmaceut som ansvarat för färdigställandet och i förekommande fall annan person som deltagit i expeditionen.
8. Datum för utlämnandet.

Om receptet behålls på öppenvårdsapoteket kan det utgöra en verifikation över utlämnandet under förutsättning att receptet innehåller uppgifter enligt första stycket.¹⁵

Utlämnande mot rekvisition

24 § Den farmaceut som ansvarat för expeditionen ska bekräfta detta med signum och datum på rekvisitionen.

25 § En verifikation ska upprättas över varje mot rekvisition utlämnat läkemedel eller utlämnad teknisk sprit. Verifikationen ska behållas på öppenvårdsapoteket och innehålla följande uppgifter.

1. Vad som rekvirerats.
2. I de fall annat läkemedel än det rekvirerade lämnas ut; det utlämnade läkemedlet.
3. Den förskrivare som ansvarar för rekvisitionen.
4. I förekommande fall leveransadress.
5. Den farmaceut som ansvarat för färdigställandet och i förekommande fall annan person som deltagit i expeditionen.
6. Datum för utlämnandet.

Om rekvisitionen behålls på öppenvårdsapoteket kan den utgöra en verifikation över utlämnandet under förutsättning att rekvisitionen innehåller uppgifter enligt första stycket.

Rekvisition utfärdad av annan än behörig förskrivare

26 § Vad som anges i detta kapitel om hantering av rekvisition från behörig förskrivare ska även tillämpas när rekvisitionen är utfärdad av beställare i enlighet med 4 kap. 11 §. I sådant fall ska vad som föreskrivs om förskrivare istället avse beställare.

---

¹⁵ Se även 11 § förordningen (2002:687) om läkemedelsförmåner m.m.

Vid utlämnande av läkemedel mot svetsblänk ska läkemedelsförpackningen, utöver vad som anges i 12 § och 14 §, även märkas med uppmaning att rådfråga läkare för det fall ögonsmärter kvarstår efter tolv timmar. Läkemedel för utvärtes bruk, som innehåller sådant ämne att läkemedlet är jämförligt med hälso- och miljöfarlig vara, ska vara märkt med kortfattad varningstext om riskerna.

Recept som utfärdats i annat land inom EES

27 § När läkemedel lämnas ut enligt skriftligt recept utfärdat av behörig förskrivare i annat land inom EES ska apotekspersonalen, utöver vad som i övrigt föreskrivits, även iaktta följande:

1. Receptet gäller för ett utlämnande och får expedieras även om förskrivarkod inte angetts på receptet. Endast sådana läkemedel som är godkända eller har annat tillstånd att lämnas ut i Sverige och i det land där receptet utfärdats kan lämnas ut. Teknisk sprit eller vara som avses i förteckning I, II eller III i Läkemedelsverkets narkotikaförteckningar¹⁶ får inte lämnas ut.
2. Har vara som är upptagen i förteckning IV eller V i Läkemedelsverkets narkotikaförteckningar¹⁷ förskrivits, får receptet expedieras även om varans styrka eller mängd endast angetts med siffror eller bokstäver. Dock får högst 30 avdelade doser lämnas ut. En sådan vara får expedieras även om patientens personnummer inte angetts på receptet. Födelsedatum ska dock finnas angivet.
3. Har recept utfärdats på läkemedel som godkänts i Sverige under annan benämning, får det i Sverige godkända läkemedlet utlämnas. Har läkemedlet förskrivits i en mängd som avviker från de förpackningar som finns godkända i Sverige, får annan förpackning utlämnas som nära överensstämmer med den förpackning som förskrivits. (LVFS 2010:16)

28 § Är ett recept som utfärdats i annat land inom EES otydligt, ofullständigt eller uppenbart oriktigt eller föreligger tveksamhet rörande receptets betydelse eller kan receptet antas vara förfalskat ska kontakt tas med förskrivaren för att receptet ska kunna expedieras. Är språkskäl anledning till att anvisningarna för ett läkemedels användning inte kan tolkas av apotekspersonal, får receptet ändå expedieras, om patienten förklarar sig förstå anvisningarna. Läkemedelsförpackningen kan i sådant fall förses med påskriften ”Används enligt anvisningarna på receptet”.

29 § En verifikation enligt 23 § ska även upprättas över utlämnanden mot recept utfärdade av behörig förskrivare i annat land inom EES.

6 kap. Receptfria läkemedel som inte förordnats

1 § Receptfria läkemedel som utlämnas utan recept eller rekvisition får endast tillhandahållas i sin originalförpackning.

2 § En läkemedelsförpackning som brutits, har synliga fel eller brister eller alltför kort hållbarhet får inte utlämnas. Med alltför kort hållbarhet avses att hållbarhetstiden inte får passeras under den förväntade användningstiden.

---

¹⁶ Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika.

¹⁷ Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2011:10) om förteckningar över narkotika.

Avdelning V Övriga bestämmelser

7 kap. Arkivering av verifikationer m.m.

Arkivering av verifikationer

1 § Verifikationer avseende försäljning och utlämnande av läkemedel eller teknisk sprit ska arkiveras av öppenvårdsapoteket i minst tre år.

Verifikationer avseende narkotiska läkemedel ska arkiveras i minst fem år.

Verifikationer för ansökan om tillstånd till försäljning av läkemedel som inte är godkända för försäljning, så kallad licens,¹⁸ ska arkiveras i minst ett år.¹⁹

Specifikationer för receptblanketter

2 § Vid tryckning av receptblanketter ska de specifikationer som anges i bilaga 11 följas.

Dispens

3 § Läkemedelsverket kan i enskilda fall meddela undantag (dispens) från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

Övergångsbestämmelser:

1. Hänvisningar till bestämmelser i de gamla föreskrifterna ska anses utgöra hänvisningar till motsvarande bestämmelser i de nya föreskrifterna.
2. Beslut som har meddelats med stöd av de gamla föreskrifterna gäller fortfarande.
3. Bestämmelsen i 3 kap. 20 § första stycket andra meningen ska tillämpas från och med den 1 april 2010.
4. Receptblanketter som tryckts före ikraftträdandet äger fortsatt giltighet. Vid användande av receptblankett för djur som tryckts före ikraftträdandet kan uppgift om karenstid för start i tävling utelämnas vid förskrivning.

Övergångsbestämmelser till LVFS 2010:16

1. Recept som utfärdats före den 1 oktober 2010 som endast upptar andra än narkotiska läkemedel får expedieras även om förskrivarkod saknas.
2. Receptblanketter för särskilda läkemedel (bilaga 7) som tryckts före ikraftträdandet äger fortsatt giltighet. Har ett sådant recept utfärdats efter den 30 september 2010 ska dock förskrivarkod anges för att receptet ska kunna expedieras.
3. Receptblanketter för utskrift av elektroniska recept (bilaga 5) som tryckts före ikraftträdandet äger fortsatt giltighet.

Övergångsbestämmelser till LVFS 2011:14

1. Bestämmelsen i 4 kap. 4 § andra stycket som anger att läkemedel som innehåller narkotika inte får rekvireras via telefon träder i kraft den 1 maj 2012. Samtidigt upphör bestämmelsen i 4 kap. 6 § att gälla. Regleringen i 1 kap. 1 a § avseende 4 kap. 4 § andra stycket gäller från och med den 1 maj 2012.
2. Recept avseende tramadol som utfärdats före ikraftträdandet är fortsatt giltiga.
3. Receptblanketter för utskrift av elektroniska recept (bilaga 5) och djur (bilaga 10) som tryckts före ikraftträdandet äger fortsatt giltighet. Dosrecept (bilaga 9) i sin lydelse före den 26 oktober 2011 äger fortsatt giltighet t.o.m. den 1 september 2012.

¹⁸ Se Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2008:1) om tillstånd till försäljning av icke godkänt läkemedel (licensföreskrifter).

¹⁹ Ytterligare bestämmelser om arkivering finns i 12 § Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2009:9) om detaljhandel vid öppenvårdsapotek.

Bilagor

Bilaga 1 Tandläkares förskrivningsrätt.

Bilaga 2 Tandhygienisters förskrivningsrätt. (*LVFS 2011:14*)

Bilaga 3 Barnmorskors förskrivningsrätt. (*LVFS 2011:14*)

Bilaga 4 Receptblankett.

Bilaga 5 Receptblankett för utskrift av elektronisk recept.

Bilaga 6 Receptblankett för telefonrecept.

Bilaga 7 Receptblankett för särskilda läkemedel. (*LVFS 2010:16*)

Bilaga 8 Förteckning över särskilda läkemedel. (*LVFS 2011:14*)

Bilaga 9 Receptblankett för dosrecept. (*LVFS 2011:14*)

Bilaga 10 Receptblankett för djur. (*LVFS 2011:14*)

Bilaga 11 Specifikationer. (*LVFS 2010:16*), (*LVFS 2011:14*)

Tandläkares förskrivningsrätt

MUN OCH SVALG

Huvudgrupp	Undergrupp/substans	ATC-kod
<i>Medel vid mun- och tandsjukdomar</i>		A01
<i>Antiemetika</i>		A04
<i>Antibiotika</i>		A07A A
<i>Medel vid sjukdomar i strupe och svalg</i>	Diklorbensylalkohol	R02A A03
	Gramicidin	R02A B30
	Lidokain	R02A D02

NÄSA OCH HALS

Huvudgrupp	Undergrupp/substans	ATC-kod
<i>Medel vid nässjukdomar</i>	Glukokortikoider	R01A D
	Avsvällande medel, perorala	R01B
<i>Hostmedel</i>		R05
<i>Antihistaminer för systemiskt bruk</i>	Prometazin	R06A D02
	Piperazinderivat	R06A E

INFEKTIONER

Huvudgrupp	Undergrupp/substans	ATC-kod
<i>Antibakteriella medel för systemiskt bruk</i>		J01
<i>Antimykotika för systemiskt bruk, exkl griseofulvin</i>	Imidazolderivat	J02A B
	Triazolderivat	J02A C
<i>Virushämmande för systemiskt bruk</i>	Aciklovir	J05A B01
	Famciklovir	J05A B09
	Valaciklovir	J05A B11
<i>Medel mot protozoer</i>	Nitroimidazolderivat	P01A B
<i>Hud</i>	Utvärtes medel vid hudmykoser	D01A
	Medel vid bakteriella och virala infektioner	D06
	Salvkompresser med antiinfektiva medel	D09A A

LUGNANDE

Huvudgrupp	Undergrupp/substans	ATC-kod
<i>Lugnande medel, ataraktika</i>		N05B
<i>Sömnmedel och lugnande medel</i>	Nitrazepam	N05C D02
	Midazolam	N05C D08
	Valeriana	N05C M09

SMÄRTA OCH MUSKELAVSLAPPNANDE

Huvudgrupp	Undergrupp/substans	ATC-kod
<i>Icke-steroida antiinflammatoriska/antireumatiska medel, NSAID</i>		M01A
<i>Utvärtes medel vid led- och muskelsmärter</i>		M02A
<i>Muskelavslappnande medel, centralt verkande</i>	Karisoprodol	M03B A02
	Karisoprodol, kombinationer	M03B A52
	Klorzoxazon	M03B B03
	Klorzoxazon, kombinationer	M03B B53
	Orfenadrin, kombinationer	M03B C51
<i>Analgetika och antipyretika</i>	Kodein, kombinationer	N02A A59
	Salicylsyraderivat, inkl kombinationer	N02B A
	Pyrazolonderivat	N02B B
	Anilider, inkl kombinationer	N02B E
<i>Lokalanestetika</i>	Lidokain	N01B B02
	Kombinationer	N01B B20
<i>Opioider¹</i>	Morfin	N02A A01
	Ketobemidon	N02A B01
	Ketobemidon och spasmolytika	N02A G02
	Dextropropoxifen	N02A C04
	Dextropropoxifen, kombinationer	N02A C54
	Tramadol	N02A X02

¹ Till patient får endast ett av dessa opioidanalgetika förskrivas vid samma tillfälle i en mängd av högst 30 tabletter, kapslar eller suppositorier. Till praktiken får varje rekvisition innefatta högst 30 tabletter, kapslar, suppositorier eller ampuller. Ingen begränsning av förpackningsstorlek gäller dock vid förskrivning av produkter innehållande tramadol (ATC kod N02A X02).

ÖVRIGT

Huvudgrupp	Undergrupp/substans	ATC-kod
<i>Glukokortikoider till utvärtes bruk</i>	Glukokortikoider till utvärtes bruk	D07
<i>Kortikosteroider för systemiskt bruk</i>	Glukokortikoider	H02A B
<i>Medel vid nikotinberoende</i>	Nikotin	N07B A01
<i>Hemostatika</i>	Fibrinolyshämmande medel	B02A
	Antihemofilifaktorer	B02B D

Tandhygienisters förskrivningsrätt

Förskrivning till patient

Huvudgrupp	Godkända läkemedel/läkemedel som beviljats rikslicens	ATC kod	Anmärkning
<i>Medel vid mun och tandsjukdomar⁶</i>	Natriumfluorid	A01A A01	Exklusive Duraphat lack
	Natriumfluorid, kombinationer	A01A A30	Exklusive Bifluorid 12 lack till tänder
	Klorhexidin	A01A B03	Exklusive Cervitec lack till tänder 1% och PerioChip dentalinlägg
	Övriga medel	A01A B11	
	Andra medel för lokal behandling i munhålan	A01A D	
<i>Icke-steroida anti-inflammatoriska/antireumatiska medel, NSAID</i>	Ibuprofen	M01A E01	Endast receptfria
<i>Lätta analgetika och antipyretika</i>	Acetylsalicylsyra	N02B A01	Endast receptfria
	Acetylsalicylsyra, kombinationer	N02B A51	Endast receptfria
<i>Anilider, inkl kombinationer</i>	Paracetamol	N02B E01	Endast receptfria
<i>Medel vid nikotinberoende</i>	Nikotin	N07B A01	

Får rekvideras till praktik

Huvudgrupp	Godkända läkemedel/läkemedel som beviljats rikslicens	ATC kod	Anmärkning
<i>Medel vid mun och tandsjukdomar</i>	Natriumfluorid	A01A A	
	Klorhexidin	A01A B03	
<i>Lokalanestetika</i>		N01B	Exklusive N01B B09 N01B B10 N01B X04

⁶ Ändringen innebär att exemplen Ascoxal och Andolex tas bort från bilagan.

Obs! Detta rättelseblad ersätter s. 7 och 8 av tidigare utgivna LVFS 2011:14. Rättelsen avser tabellen med rubriken "Får rekvideras till praktik" i bilaga 2 och ATC koden för Ulipristal i bilaga 3.

Barnmorskors förskrivningsrätt

Huvudgrupp	Godkända läkemedel	ATC kod
<i>Antikonceptionella medel</i>	Gestagener och östrogener	G03A A
	Gestagener och östrogener, sekvenspreparat	G03A B
	Gestagener	G03A C
<i>Antikonceptionellt postcoitalt medel</i>	Ulipristal	G03AD02
<i>Antikonceptionella medel för intravaginalt bruk</i>	Gestagener och östrogener	G02B B01
<i>Medel för behandling av verifierad ano-genital klamydiainfektion</i>	Doxycyklin	J01AA02

Barnmorskor får därutöver förskriva icke godkända läkemedel i form av extemporeläkemedel som utgör spermiedödande läkemedel för utvärtes bruk.

RECEPT

Patientens namn och personnummer

Gäller 1 år från
utfärdandet om inte
kortare tid anges här:

Särskilda upplysningar .....

Förskrivaren intygar genom signum att villkoren enligt lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. är uppfyllda.
Om endast ett läkemedel förskrivs snedsträckas tom ruta.

1. Läkemedelsnamn			Får inte bytas ut, sign.
Läkemedelsform	styrka	mängd/behandlingstid	Med startförpackn., sign.
Dosering, användning, ändamål			Med förmån, sign.
			Utan förmån, sign.
			Får expedieras (bokst.) ..... gånger
			Exp. intervall (bokst.) .....
2. Läkemedelsnamn			Får inte bytas ut, sign.
Läkemedelsform	styrka	mängd/behandlingstid	Med startförpackn., sign.
Dosering, användning, ändamål			Med förmån, sign.
			Utan förmån, sign.
			Får expedieras (bokst.) ..... gånger
			Exp. intervall (bokst.) .....
Förskrivarens namn, yrke, telefon, tjänsteställe, förskrivarkod, arbetsplatskod (obligatorisk för förmån)			
Utfärdandedatum och förskrivarens namnteckning			

1

2

UTSKRIFT AV ELEKTRONISKT RECEPT

Gäller 1 år från utfärdandet om inte kortare tid anges nedan.	Patientens personnummer och namn/Djurägare
	Särskilda upplysningar
Läkemedels-/Hjälpmedels-/Livsmedelsnamn, Läkemedelsform, Styrka	
Behandlingstid eller mängd	Förmånstyp
Dosering, användning, ändamål	
Förskrivarens namn, yrke, adress, telefon, tjänsteställe, förskrivarkod, arbetsplatskod	
Namn på apoteket som skrivit ut det elektroniska receptet	Datum
Person som skrivit ut det elektroniska receptet (datasignatur + namnteckning)	Giltighet
Apotekets noteringar	

Förskrivaren intygar om villkoren enligt lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. är uppfyllda. Farmaceuten markerar detta med ett kryss i avsedd ruta.
Om endast ett läkemedel förskrivs snedstreckas ruta 2.

TELEFONRECEPT

Patientens/Djurägarens namn		Patientens personnummer
Adress		
☐ Hämtas ☐ Sändes till		
1 Läkemedel/Livsmedel/Förbrukningsartikel		
Läkemedelsform	styrka	mängd eller behandlingstid
Dosering, användning, ändamål	Med förmån	
	Utan förmån	
	Får inte bytas ut	
2 Läkemedel/Livsmedel/Förbrukningsartikel		
Läkemedelsform	styrka	mängd eller behandlingstid
Dosering, användning, ändamål	Med förmån	
	Utan förmån	
	Får inte bytas ut	
Läkare/Tandläkare/Tandhygienist/Veterinär/Sjuksköterska/ Barnmorska	Arbetsplatskod, förskrivarkod	
Adress	Telefonnummer	
	Postgirokonto nummer	
Datum och mottagande farmaceuts namnteckning	Patientavgift - Arvode	

Apotekets noteringar

Patientens ID/Budets ID

--	--

Förteckning över särskilda läkemedel

<i>Läkemedel</i>	<i>Anmärkning</i>
<i>Narkotika utom beredningar upptagna i bilagan till LVFS 2011:9, om inte annat anges nedan.</i>	Receptblanketten för särskilda läkemedel ska användas
narkotika enligt förteckningarna II och III narkotika enligt förteckningarna IV och V narkotika på licens	Recepten får inte itereras ¹ Recepten får itereras Recepten får itereras
<i>Narkotiska beredningar upptagna i bilagan till LVFS 2011:9</i>	
Läkemedel innehållande kodein	Receptblanketten för särskilda läkemedel ska användas. Recepten får itereras.
<i>Övriga särskilda läkemedel</i>	
a) Läkemedel innehållande tramadol	Receptblanketten för särskilda läkemedel ska användas. Recepten får itereras.
b) Läkemedel inom ATC-grupperna:	
A14A Anabola steroider	Receptblanketten för särskilda läkemedel ska användas.
B03XA01 Erytropoietin	Recepten får itereras.
B03XA02 Darbepoetin	Receptblanketten för särskilda läkemedel ska användas.
G03B Androgener	Recept för humant bruk får itereras.
H01AC Somatropin, GH	

¹ Receptet får itereras om de förvaras på öppenvårdsapotek i enlighet med 3 kap. 14 §.

Personnummer:

Namn:
Adress:

Stående, dispenserade läkemedel

Insättning Datum, Förskrivare	Förmån	Får ej bytas	Läkemedlets namn, beredningsform och styrka	Dosering, användning och ändamål	Utsättning, Datum, förskrivare	År	Signatur

Stående, originalförpackningar

Insättning Datum, Förskrivare	Förmån	Får ej bytas	Läkemedlets namn, beredningsform, styrka och antal förpackningar.	Dosering, användning och ändamål	Antal uttag Förskr Kvar	Utsättning, Datum, förskrivare	År	Signatur

Vid behovsläkemedel

Insättning Datum, Förskrivare	Förmån	Får ej bytas	Läkemedlets namn, beredningsform, styrka och antal förpackningar.	Dosering, användning och ändamål	Antal uttag Förskr Kvar	Utsättning, Datum, förskrivare	År	Signatur

Nya förskrivningar

Insättning Datum, Förskrivare	Förmån	Får ej bytas	Typ	Läkemedlets namn, beredningsform och styrka	Storlek	Dosering, användning och ändamål	Antal Förp. Uttag	Utsättning, Datum, förskrivare	År	Signatur

Förmånstyp: R = Med förmån; U = Utan förmån

Typ: SD = Stående, dispenserade läkemedel; SO = Stående, originalförpackningar; VB = Vid behovs läkemedel

Antal: Anges för originalförpackningar; tex 1 förpackning, 2 uttag

Förteckning förskrivare	Förskrivarkod	Arbetsplatskod	Arbetsplats

Datum, förskrivarens namnteckning, namnförtydligande, yrke.

Jag har förbrängt signerade ordinationer

Förskrivarkod, arbetsplatskod (obligatorisk för förmån).

Godkännande farmaceut och datum.
Namnteckning:

Utskriftsdatum:

Status:

Version:

1(1)

RECEPT FÖR DJUR

Djurägarens namn och adress

Gäller 1 år från utfärdandet
om inte kortare tid anges här:

Särskilda upplysningar .....

1. Läkemedelsnamn

läkemedelsform

styrka

mängd/behandlingstid

Djurslag

Dosering, användning, ändamål

Djurets identitet

Får expedieras (bokst.)

..... ggr

Exp. intervall (bokst.)

Karenstid i dygn efter sista behandling för

honung

mjölk

slakt

ägg

2. Läkemedelsnamn

läkemedelsform

styrka

mängd/behandlingstid

Djurslag

Dosering, användning, ändamål

Djurets identitet

Får expedieras (bokst.)

..... ggr

Exp. intervall (bokst.)

Karenstid i dygn efter sista behandling för

honung

mjölk

slakt

ägg

Förskrivarens namn, yrke, telefon, tjänsteställe, adress

Om endast ett läkemedel förskrivs snedstreckas tom ruta.

Utfärdandedatum och förskrivarens namnteckning

1

2

Specifikationer

1. Receptblankett (bilaga 4)

Format: A5

Papper: Finmatt, postpapper, cremegult 80g/m²

Tryck: Tvåsidstryck – likvänt

Tryckfärg: Grönt motsvarande PMS 340, en färg på båda sidor. Fält med tontryck 6 %

Hålning: Ingen hålning

Teckensnitt: HelveticNeue Condensed (Typ 1)

2. Receptblankett för utskrift av elektroniskt recept (bilaga 5)

Format: A5

Papper: Finmatt, postpapper, cremegult 80g/m²

Tryck: Ensidestryck

Tryckfärg: 2+0 färger. PMS 340 samt PMS 331

Teckensnitt: Arial, Arial Bold MT 13p, Arial Bold MT 9p, Arial 8p, Arial Bold 8p

Säkerhetsdetaljer: Den som fått i uppdrag att trycka dessa blanketter ska kontakta Läkemedelsverket för att erhålla information om säkerhetsdetaljer.

3. Receptblankett för telefonrecept (bilaga 6)

Format: A5

Papper: Finmatt, postpapper, vitt, 70 g/ m²

Tryck: Ensidestryck

Tryckfärg: Grön motsvarande PMS 340

Hålning: Triohålning i vänsterkant

Teckensnitt: HelveticNeue Condensed (Typ 1)

4. Receptblankett för särskilda läkemedel (bilaga 7)

Format: A5

Papper: Finmatt, postpapper, cremegult, 80g/m²

Tryck: Tvåsidstryck - likvänt

Tryckfärg: Grön motsvarande PMS 340, en färg på båda sidor, fält med tontryck 6 %

Hålning: Ingen hålning

Teckensnitt: HelveticNeue Condensed (Typ 1)

Säkerhetsdetaljer: Den som fått i uppdrag att trycka dessa blanketter ska kontakta Läkemedelsverket för att erhålla information om säkerhetsdetaljer. Blanketterna ska tryckas i en särskilt angiven nummerserie där varje blankett ska ha ett unikt serienummer.

5. Receptblankett för dosrecept (bilaga 9)

Format: A4

6. Receptblankett för djur (bilaga 10)

Format: A5

Papper: Finmatt, postpapper, cremegult, 80 g/ m²

Tryck: Tvåsidetryck - likvänt

Tryckfärg: Grön motsvarande PMS 340, en färg på båda sidor, fält med tontryck 6 %

Hålning: Ingen hålning

Teckensnitt: HelveticNeue Condensed (Typ 1)